

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/61/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713217754
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8713217754.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a.s., IČO: 36 854 140, Bratislava, Michalská 18, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s.r.o., IČO: 47 239 921, Bratislava, Prievozska 4/B, proti žalovanému: H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., H. A. XXX/X, právne zastúpený JUDr. Ing. Miroslavou Tencerovou, advokátkou, so sídlom Hurbanovo nám. č. 5, Bratislava, o zaplatenie 4.009,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C/190/2014-64 zo dňa 20.11.2014, jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.695,86 eur s 9,25 % ročným úrokom z omeškania odo dňa 29.11.2011 do zaplatenia, a to v pravidelných 70-eurových mesačných splátkach splatných vždy do 25.dňa v mesiaci počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, a to pod stratou výhody splátok, t.j. neuhradením jednej splátky, stane sa splatný celý dlh. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 558, § 559, § 39, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, § 497, § 303, § 304 ods. 1, § 304 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Konštatoval, že žalobca podal dňa 9.12.2013 návrh na začatie konania o zaplatenie istiny 4.009,80 s príslušenstvom. Žalobca poskytol dohodnutý úver a v dôsledku nedodržania platobnej disciplíny zo strany žalovaného eviduje ku dňu 29.11.2013 voči žalovanému pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy spolu vo výške 4.009,80 eur, ktorú predstavuje istina vo výške 2.307,04 eur, úrok vo výške 1.148,52 eur vyčíslený ku dňu 29.11.2013, úrok z omeškania vo výške 548,27 eur vyčíslený ku dňu 29.11.2013.

Mal preukázané, že žalobca a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere dňa 30.3.2010. Z uvedenej zmluvy vyplýva, že žalobca poskytuje žalovanému peňažné prostriedky formou spotrebiteľského úveru do výšky úverového limitu 2.400,- eur. Podľa bodu 5 Zmluvy dlžník sa zaviazal splácať úroky a istinu úveru v 60 mesačných anuitných splátkach, a to odo dňa 28.4.2010 do 28.3.2015 v sume 59,49 eur. Z uvedeného vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 2.400,- eur a podľa dohodnutých podmienok mal žalovaný uhradiť sumu 3.569,40 eur, čo je 50 % navýšenie. Dňa 29.11.2011 žalobca zaslal žalovanému oznámenie o zosplatení úveru, v ktorom uviedol, že záväzok ku dňu 29.11.2011 predstavuje sumu 2.695,86 eur. Z vyčíslenia pohľadávky ku dňu 29.11.2011 (správne malo byť uvedené 29.11.2013 - pozn. odvolacieho súdu) vyplýva, že istina, ktorú požaduje žalobca v sume 4.009,80 eur, pozostáva z istiny 2.307,04 eur, dlžné úroky 1.148,52 eur, dlžné úroky z omeškania 548,27 eur a dlžné poplatky 5,97 eur. To znamená, že žalobca požaduje len na dlžných úrokoch, úrokoch z omeškania sumu 1.702,76 eur, čo je 74 % navýšenie príslušenstva oproti istine.

Vzhľadom na úkon právnej zástupkyne navrhovateľa (správne malo byť uvedené žalovaného - pozn. odvolacieho súdu), ktorá uviedla, že uznáva uvedenú sumu 2.695,86 eur, t.j. sumu ku dňu zosplatnenia úveru, súd prvého stupňa zaviazal žalovaného na uhradenie uvedenej sumy s príslušným úrokom z omeškania, nakoľko mal za to, že skutočná pohľadávka je v sume 2.695,86 eur tak, ako uviedol žalobca v oznámení o zosplatnení úveru.

Ďalšie vyčíslenie pohľadávky ku dňu 29.11.2013 súd prvého stupňa nezobral do úvahy, nakoľko dňom zosplatnenia úveru sa stáva splatný celý dlh, tzn. že ku dňu zosplatnenia je záväzok žalovaného voči žalobcovi v sume 2.695,86 eur a žalobca má nárok na príslušenstvo, t.j. zákonný úrok z omeškania, a preto návrh žalobcu v prevyšujúcej časti, t.j. rozdiel medzi požadovanou sumou, t.j. 4.009,80 eur a uznanou sumou 2.695,86 eur - v sume 1.313,94 eur zamietol ako nedôvodný.

Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že v zmysle ust. § 151 Občianskeho súdneho poriadku o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku, a to proti výroku, ktorým bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Poukázal na ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 503 Obchodného zákonníka. Uviedol, že aplikáciu Obchodného zákonníka ako celku v danom prípade nemožno považovať za v neprospech spotrebiteľa, úroky z úveru je možné chápať ako cenu, za ktorú sú finančné prostriedky požičané, nemožno ich teda považovať za sankciu za porušenie povinnosti. Dlžník je povinný platiť úroky za reálnu dobu požičania peňažných prostriedkov, či peňažné prostriedky vráti skôr alebo neskôr. Nakoľko žalovaný nevrátil peňažné prostriedky, žalobca mal oprávnenie v súlade so zákonom tento nárok uplatňovať. Tvrdenie súdu, že žalobca stráca právo na riadne úroky po splatnosti úveru neobstojí, nakoľko tento nárok vyplýva z platných právnych predpisov. Medzi splatením a zosplatnením úveru je zásadný rozdiel. Splatením úveru aj s úrokom zaniká nárok veriteľa. Zosplatnením sa naopak rozumie určenie splatnosti celého dlhu v prípadoch, kedy bolo vrátenie dlhu dohodnuté v splátkach. Okamih zosplatnenia nemá za následok zánik nároku veriteľa na poskytnuté peňažné prostriedky ani nároku na úroky. V prípade, ak by zosplatnenie úroku spôsobovalo zánik nároku na úrok, mohol by sa tento zánik brať ako sankcia za využitie práva veriteľa zosplatiť úver v prípadoch nedodržania platobnej disciplíny. Pri úvere ide o odloženú platbu za poskytnutie peňažných prostriedkov t.j. cenu za tovar resp. službu splatnú v mesačných splátkach. Veriteľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytuje svoje prebytočné finančné prostriedky a za zhodnotenie t.j. úrok ich poskytne niekomu, kto ich potrebuje. Veriteľ tieto činnosti vykonáva za účelom dosiahnutia majetkového prospechu. Veriteľ nemá záujem na požičiavaní peňažných prostriedkov bez primeranej protihodnoty. Pre finančné inštitúcie to znamená ušlý zisk, nakoľko požičané prostriedky by mohli zhodnotiť inde. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvého stupňa správne určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nielen istinu vo výške 2695,86 Eur vyčíslenú ku dňu určenia predčasnej splatnosti úveru, ale aj úrok z omeškania vo výške 9,25 % p.a. odo dňa 29.11.2011. Žalobcovi budú zo strany žalovaného vrátené nielen poskytnuté peňažné prostriedky ale aj úroky z omeškania za nevrátenie peňažných prostriedkov v stanovenej lehote. S odvolaním žalobcu nesúhlasí, napadnutý rozsudok považuje za správny a žiada ho potvrdiť.

Odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že žalobca nenamietal nesprávnosť výroku I. rozsudku, ktorým súd návrhu žalobcu v časti vyhovel. Námietky sa týkali len zamietavého výroku, preto odvolací súd prerokoval odvolanie len v tomto rozsahu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri

hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa citovaného zákonného ustanovenia rozhodnutie súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s ním musí súd podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vypořiadat' so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav.

Odôvodnenie rozsudku je významné z hľadiska presvedčivosti, logickej konzistentnosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia.

Neodôvodnený alebo nedostatočne odôvodnený rozsudok nedovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich vec vyložil, ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a je jedným zo základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.

Z návrhu na začatie konania vyplýva, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplata sumy 4009,80 Eur spolu s úrokom vo výške 16,90 % ročne zo sumy 2307,04 Eur od 30.11.2013 do zaplata, úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 3461,53 Eur od 30.01.2013 do zaplata a náhrady trov konania.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol, čím bola tvorená suma 1313,94 Eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi žalobcom uplatnenou sumou 4009,80 Eur a sumou 2695,86 Eur vyčíslenou žalobcom ako celková dlžná suma v oznámení o zosplatení zo dňa 29.11.2011 a ktorú súd prvého stupňa žalovanému nepriznal. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé akými právnymi úvahami sa súd prvého stupňa riadil a z akých zákonných ustanovení vychádzal, keď dospel k záveru, že návrh žalobcu v časti sumy prevyšujúcej 2695,86 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 2695,86 od 29.11.2011 do zaplata nie je dôvodný. Z odôvodnenia nijako nevyplýva, ako sa súd prvého stupňa vysporiadal s tvrdením žalobcu obsiahnutom v zápisnici z pojednávania zo dňa 20.11.2014 (a ktoré žalobca opätovne uvádza v odvolaní), že dohodnutý zmluvný úrok (16,90 % ročne) nemá sankčný charakter, a preto ho nemožno zamieňať s úrokom z omeškania, pričom po určení predčasnej splatnosti má dlžník naďalej platiť úroky z úveru aj úroky z omeškania, a to s poukazom na ust. § 503 Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa v rozhodnutí citoval ust. § 303, § 304 Obchodného zákonníka, § 39, § 52, § 53 Občianskeho zákonníka, nemožno však zistiť, či a akým spôsobom uvedené zákonné ustanovenia na zistený skutkový stav aplikoval. V odôvodnení absentuje právne posúdenie veci vychádzajúce z náležite zisteného skutkového stavu.

Odvolací súd už v minulosti niekoľkokrát uviedol, že aj skutkové zistenia prvostupňového súdu musia byť podložené procesne správnym dokazovaním, aby mohol mať súd podklady pre právne závery.

Ustanovenie § 125 O.s.p. uvádza, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Z obsahu písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu zamietavého výroku odvolací súd zistil, že prvostupňový súd skutkový stav ustálil (okrem iného) aj na základe takých listín, ako je návrh (zrejme žaloba - pozn. odvolacieho súdu) podaný dňa 9.12.2013, plná moc č.l. 6, poverenie č.l. 8, platobný rozkaz zo dňa 12.05.2014, odpor č.l. 27-29, plná moc č.l. 30, vyjadrenie k odporu č.l. 38-39, predvolanie, uznesenie zo dňa 27.08.2014, list mestskej polície o doručení zásielky.

Tieto listiny, aj keď sú súčasťou spisového materiálu, nie sú dôkazy, ktoré by boli základom na zistenie skutkového stavu, či žalovaný dlhuje žalobcovi žalovanú finančnú čiastku a v akom rozsahu. Ide o procesné úkony účastníkov konania a súdu spojené s vedením konania, preto prvostupňový súd čítaním týchto listín vykonal dokazovanie, ktoré nesmeruje k zisteniu skutkového stavu veci.

Ak by aj odvolací súd pripustil dôvodnosť dokazovania vyššie uvedenými listinami, potom chýba vo vzťahu k zamietavému výroku akákoľvek úvaha súdu o hodnotení týchto dôkazov, nehovoriac o hodnotení dôkazov, ktoré sa týkajú skutkových tvrdení uvedených v žalobe.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia v zamietavom výroku napadnutého rozsudku porušil právo účastníkov konania na spravodlivý súdny proces, odňal účastníkom možnosť konať pred súdom.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolací súd udáva, že predmetom skúmania nebol výrok, ktorým žalobe čiastočne bolo vyhovené.

Úlohou prvostupňového súdu v ďalšom bude opätovne vec v rozsahu zrušenia prejednať a rozhodnúť s tým, že sa vysporiada aj so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

Prvostupňový súd zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu zistí skutkový stav, vec právne posúdi a zákonne rozhodne. V písomnom vyhotovení rozsudku sa bude dôsledne riadiť ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.